



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Akın GÜRLEK tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Suriye vatandaşı Zaim Hişman Ali hakkında yürütülen ceza yargılaması ve devam eden infaz sürecine ilişkin olarak basına yansıyan bilgiler, kamuoyuna açıklanan belgeler ile 21.05.2026 tarihinde Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kendisiyle yaptığım görüşmede edinilen bilgiler, ciddi hak ihlali iddialarını gündeme getirmektedir.

Edinilen bilgilere göre Zaim Hişman Ali, Türkiye'nin 2019 yılında Suriye Milli Ordusu (SMO) tarafından alıkonulmuş, daha sonra Türkiye'ye teslim edilmiştir. Türkiye'ye getirildikten sonra hakkında "Türk askerleri tarafından çatışma sırasında yakalandığı" yönünde işlem tesis edilmiş ve ceza soruşturması başlatılmıştır.

Ancak kişinin Türkiye'ye getirildiği tarihte çocuk yaşta olduğu yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Hişman Ali, gözaltı ve savcılık aşamalarında doğum tarihini gün, ay ve yıl olarak açık şekilde beyan ettiğini belirtmesine rağmen bu bilgilerin resmi kayıtlara geçirilmediğini ifade etmektedir. Geçtiğimiz günlerde basına ve kamuoyuna yansıyan belgelere göre Lübnan'daki Suriye Konsoloslugu'ndan temin edilen nüfus kayıt belgesinde de kişinin "suç tarihi" itibarıyla 18 yaşından küçük olduğu görülmektedir.

Buna rağmen Zaim Hişman Ali hakkında çocuk adalet sistemi hükümleri uygulanmamış; 13 Kasım 2019 tarihinde tutuklanan Hişman Ali, yalnızca yedi ay sonra 26 Haziran 2020 tarihinde tek celsede ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Karar, 23 Eylül 2020 tarihinde istinaf tarafından, 16 Şubat 2022 tarihinde ise Yargıtay tarafından onanmıştır. Öte yandan dosyada yer alan bazı ağır suçlamalardan beraat kararı verilmiş olmasına rağmen en ağır cezanın uygulanmış olması, yargılama sürecine ilişkin tartışmaları artırmaktadır.

Hişman Ali ayrıca ilk ifade alma işlemleri sırasında anadilinin Kürtçe olduğunu belirtmesine rağmen Arapça tercüman aracılığıyla ifade vermeye zorlandığını, Arapçasının yeterli olmadığını söylemesine rağmen Kürtçe tercüman talebinin karşılanmadığını ifade etmektedir. Benzer şekilde ceza infaz sürecinde de Kürtçe savunma yapma talebinin reddedildiği belirtilmektedir.

Halihazırda Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan Hişman Ali'nin kuruma getirildikten sonra uzun süre tek kişilik hücre koşullarında tutulmuş, ailesiyle iletişimi ciddi biçimde sınırlandırılmış ve bu ağır izolasyon şartlarında hak arama yollarına ulaşamamıştır.

Ayrıca Antalya İl Göç İdaresi Başkanlığı tarafından 08.05.2026 tarihli işlemle hakkında sınır dışı kararı tesis edildiği, ancak aynı kararda geri gönderme yasağı kapsamında olduğu belirtilmesine rağmen üçüncü bir ülkeye gönderilmesinin gündeme getirildiği ifade edilmektedir.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde; yaş tespiti işlemleri, çocuk hakları, adil yargılanma hakkı, anadilinde savunma hakkı, ceza infaz koşulları ve idari işlemler bakımından ciddi soru işaretleri ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Zaim Hişman Ali'nin Türkiye'ye getirildiği tarihte yaşının tespiti edilmesine yönelik hangi adli ve idari işlemler gerçekleştirilmiştir?
2. Kişinin gözaltı ve savcılık aşamasında doğum tarihini gün, ay ve yıl olarak beyan ettiği iddiası doğru mudur? Doğru ise bu beyan neden resmi kayıtlara eksiksiz şekilde geçirilmemiştir?
3. Zaim Hişman Ali'nin suç tarihinde çocuk olup olmadığının tespiti amacıyla adli tıp incelemesi, kemik yaşı analizi veya benzeri herhangi bir bilimsel inceleme yapılmış mıdır?
4. Sonradan dosyaya sunulan ve kişinin "suç tarihi"nde çocuk olduğunu gösterdiği belirtilen nüfus kayıt belgesi Bakanlığınız tarafından incelenmiş midir? Bu belgeye ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
5. Zaim Hişman Ali hakkında çocuklara özgü koruma ve yargılama hükümlerinin uygulanmamasının gerekçesi nedir?
6. Zaim Hişman Ali'nin ilk ifade işlemleri sırasında anadilinin Kürtçe olduğunu belirtmesine rağmen Kürtçe tercüman görevlendirilmediği iddiası doğru mudur? Doğru ise bunun hukuki gerekçesi nedir?
7. Ceza infaz sürecinde Kürtçe savunma yapmak amacıyla yaptığı tercüman taleplerinin reddedildiği iddiası doğru mudur? Doğru ise bu karar hangi mevzuata dayanmaktadır?
8. Zaim Hişman Ali hakkında yürütülen yargılamada bazı suçlamalardan beraat kararı verilmiş olmasına rağmen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilmesine dayanak oluşturan hukuki değerlendirme nedir?
9. Zaim Hişman Ali'nin yakalanma ve Türkiye'ye getirilme sürecinde Suriye Milli Ordusu isimli silahlı yapının rolüne ilişkin Bakanlığınızın bilgisi veya değerlendirmesi bulunmakta mıdır?
10. Zaim Hişman Ali ile birlikte aynı soruşturma dosyasında kaç kişi yargılanmış ve hüküm giymiştir? Aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan bazı kişilerin serbest bırakıldığı, buna karşılık yalnızca Zaim Hişman Ali ve Muhammet isimli kişinin tutukluluklarının devam ettiği iddiaları doğru mudur; doğruysa, aynı dosyada yer alan kişiler arasında tutukluluk bakımından ortaya çıkan bu farklılığın gerekçesi nedir?

11. Zaim Hişman Ali'nin ailesiyle görüşme, haberleşme ve iletişim haklarına ilişkin herhangi bir kısıtlama uygulanmış mıdır? Uygulanmış ise gerekçeleri nelerdir?
12. Bakanlığınız tarafından Zaim Hişman Ali dosyasında yaş tespiti, savunma hakkı, tercüman hakkı ve infaz koşullarına ilişkin iddialar hakkında herhangi bir inceleme veya denetim başlatılmış mıdır veya başlatılacak mıdır?
13. Sonradan ortaya çıkan nüfus kayıt belgesi ve yaş tespitine ilişkin yeni bilgiler doğrultusunda yeniden yargılama veya yargılamanın yenilenmesi taleplerine ilişkin Bakanlığınızın herhangi bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır?
14. Zaim Hişman Ali'nin dosyasında ortaya çıkan hak ihlali iddialarının araştırılması amacıyla Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari inceleme veya soruşturma başlatılması planlanmakta mıdır?